

Försäkringsvillkor

Fondförsäkring för ålderspension enligt PPA13

Försäkringsvillkor 523
SAS – Svensk Pilotförening (SPF)
Försäkringsvillkoren gäller från och med 2025-07-01
för försäkringar tecknade från och med 2014-01-01.
Folksam Fondförsäkring

Folksam

S12203 25-07

Innehåll

Försäkringen i korthet ... 3

Försäkringen ... 4
Försäkringsgivare ... 4
Kollektivavtalsparter ... 4
Försäkringstagare ... 4
Försäkrad ... 4
Förmånstagare ... 4
Nämnd ... 5
Valcentral ... 5

Försäkringsavtalet ... 5
Tiden för Folksams försäkringsansvar ... 5
Premie ... 5
Ändring av försäkringsvillkoren ... 6

Fondförsäkring i Folksam ... 6
Så här placerar Folksam dina premier ... 6
Det här kan du välja ... 6
Du kan: ... 6
Pensionskapital ... 7
Så här byter du fonder ... 7
Fördelningsregler vid fondbyte ... 7

Ålderspensionens utformning ... 8

Återbetalningsskyddets utformning ... 8
Ålderspension med återbetalningsskydd ... 8
Det här kan du välja ... 8
Hälsoprövning ... 9
Förmånstagarförordnande ... 9

Flytträtt ... 10
Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam ... 10
Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam ... 10
Det här kan du välja ... 10

Utbetalning av pension ... 11
Så här betalas ålderspensionen ut ... 11
Förtida uttag av ålderspension ... 11
Uppskjutet uttag av ålderspension ... 11
Annan utbetalningstid för din ålderspension ... 11
Det här kan du välja ... 11
Förlänga utbetalningstid under pågående utbetalning ... 12
Uppehåll med utbetalning ... 12
Pensionsbelopp för ålderspension ... 12
Pensionsbelopp för återbetalningsskydd ... 12
Utbetalningstermin ... 12
Det här kan du välja ... 12
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser ... 13
Force majeure ... 13

Avgifter och skatter ... 13

Övrigt ... 14
Information om försäkringen ... 14
Skydd av personuppgifter ... 14
Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism ... 15
Skaderegistrering ... 15

Om du inte är nöjd ... 15

Begreppsförklaringar ... 16

Försäkringen i korthet

Försäkringen – Fondförsäkring för ålderspension enligt PPA13, nedan kallat PPA13, tryggar din rätt till tjänstepension. Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att du omfattas av försäkringen.

Valcentral
Skandikon är administratör och valcentral för PPA13.

Försäkringsgivare
Försäkringsgivare är Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-8607, i dessa försäkringsvillkor benämnt Folksam.

Försäkrad
Försäkringen grundar sig på kollektivavtal för svenskavlönade piloter anställd hos SAS som omfattas av PPA13. Den anställde betraktas som försäkrad och benämns i dessa försäkringsvillkor i du-form.

Försäkringstagare
Din arbetsgivare är försäkringstagare och betalar premien. Du betraktas dock som försäkringstagare i fråga om:
- rätten till pension
- rätten att välja bort återbetalningsskydd och förmånstagare
- rätten att ändra försäkringen
- rätten att flytta intjänat pensionskapital.

Fondförsäkring i Folksam
Din första premie placeras i Folksams Entréfond, vilken är sammansatt av fonder som är riskmässigt anpassade efter ålder. För de följande premierna kan du välja fonder inom ett bestämt fondutbud, och du avgör själv hur premien ska fördelas mellan fonderna. Du kan byta fonder för såväl framtida premier som för det intjänade pensionskapitalet. Du kan även göra fondbyte under utbetalningstiden. Om du inte väljer andra fonder, fortsätter premien att placeras i Entréfond. På folksam.se kan du läsa mer om Entréfond och de valbara fonderna.

Premie
Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Din arbetsgivare betalar in premien till Skandikon, som vidarebefordrar den till Folksam.

Ålderspension
Försäkringen ger dig ålderspension från 65 års ålder och utbetalningen pågår livet ut, om du inte meddelar annat.

Pensionen beskattas som inkomst av tjänst och i samband med utbetalning gör Folksam avdrag för preliminär skatt. Innan du börjar lyfta ålderspensionen kan du välja:
- att flytta pensionskapitalet till en annan försäkringsgivare, som kollektivavtalsparterna godkänt, se *Flytträtt*
- att ta ut pensionen under en begränsad tid, se *Utbetalning av pension*
- en annan pensioneringstidpunkt, se *Utbetalning av pension*.

Återbetalningsskydd
Om du har återbetalningsskydd kommer förmånstagare att få utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Återbetalningsskyddet medför att din egen ålderspension blir något lägre då du inte får ta del av arvsvinsterna, se *Begreppsförklaringar*.

Om återbetalningsskydd saknas kommer ingen utbetalning att ske vid ditt dödsfall, och försäkringen upphör.

Avgifter och skatter
För att förvalta din tjänstepension tar Folksam ut avgifter, som kollektivavtalsparterna har godkänt. Avgifterna kan ändras.

På folksam.se redovisas de aktuella avgifterna.

Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Flytt av intjänat pensionskapital
Du kan flytta ditt intjänade pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som kollektivavtalsparterna godkänt. Du kan också flytta intjänat pensionskapital från Folksam till annan valbar försäkringsgivare.

Följ värdeutvecklingen
I det årliga pensionsbeskedet kan du se värdeutvecklingen och avgiftsuttagen i försäkringen under föregående år.

Om du inte är nöjd
Om du inte är nöjd med Folksams hantering av ditt ärende, ber vi dig kontakta oss. Vill du därefter gå vidare med ditt ärende, kan du bland annat kontakta Kundombudsmannen Folksam.

Om din fråga gäller tolkning eller tillämpning av kollektivavtalets bestämmelser kan du vända dig till den nämnd som kollektivavtalsparterna har inrättat för prövning av ärenden. Kontakta Skandikon för mer information.

Kontaktuppgifter
Se folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.
Se skandikon.se för kontaktuppgifter inom Skandikon.

Försäkringen

Försäkringsgivare
Försäkringsgivare är Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-8607, i dessa försäkringsvillkor benämnt Folksam. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kollektivavtalsparter
Fondförsäkring för ålderspension enligt PPA13 är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal. Försäkringen gäller för svenskavlönade piloter som omfattas av följande pensionsplan:
- Ålderspension enligt PPA13, som är ett kollektivavtal tecknat mellan SAS och Svensk Pilotförening (SPF). Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.

I dessa försäkringsvillkor används benämningen PPA13 för pensionsplanen ovan.

Försäkringstagare
Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare, som betalar hela premien för försäkringen.

Försäkrad
Försäkrad är den anställde, på vars liv försäkringen gäller. Detta förhållande kvarstår även efter det att anställningen upphört.

Den försäkrade betraktas dock som försäkringstagare i fråga om rätten till pension samt i fråga om rätten att välja bort återbetalningsskydd, och vem som ska vara förmånstagare. Den försäkrade betraktas också som försäkringstagare i fråga om rätten att ändra försäkringen och att flytta intjänat pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare.

I dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

Förmånstagare
Om du har återbetalningsskydd, och avlider innan, under utbetalning eller under uppehåll av utbetalning av ålderspension, utbetalas försäkringen i stället till din/a förmånstagare.

För återbetalningsskyddet gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som anger till vem utbetalning ska ske vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om du vill att utbetalning ska ske till någon annan, måste du anmäla detta genom ett skriftligt särskilt förordnande. Det är endast dina efterlevande som kan vara förmånstagare, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

Nämnd
Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelse om inrättandet av en särskild nämnd, Pensionsnämnden, som svarar för tolkning och tillämpning av överenskommelse för pensionsplanen. Nämndens ledamöter utses av kollektivavtalsparterna. Läs mer under *Om du inte är nöjd*.

Valcentral
Kollektivavtalsparterna har gett Skandikon Administration AB, organisationsnummer 556023-4782, i dessa försäkringsvillkor kallat Skandikon, i uppdrag att vara administratör och valcentral för PPA13. Skandikon företräder de försäkringsgivare som kollektivavtalsparterna godkänt. Läs mer om valcentralen på skandikon.se.

Försäkringsavtalet

Pensionsnämnden för PPA13 har givit Skandikon i uppdrag att för respektive arbetsgivare som omfattas av PPA13 teckna avtal med de försäkringsgivare som vid varje tidpunkt meddelar försäkring enligt PPA13. Detta avtal utgör även ett försäkringsavtal.

För försäkringsavtalet gäller dessa försäkringsvillkor, Folksams försäkringstekniska regler, försäkringsavtalslagen (2005:104) och svensk lag i övrigt samt vad som anges i försäkringsbeskedet. För försäkringsavtalet gäller dessutom vid var tid gällande överenskommelser mellan kollektivavtalsparterna.

Försäkringsavtalet grundas på de uppgifter som försäkringstagaren eller du har lämnat till Folksam. Om någon uppgift som försäkringstagaren lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som anges för sådant fall i försäkringsavtalslagen och i Folksams försäkringstekniska regler. Om sådan uppgift har lämnats av dig, tillämpas vad som skulle ha gällt om uppgiften hade lämnats av försäkringstagaren.

De uppgifter som lämnas till Folksam ligger till grund för försäkringsavtalet och registreras hos Folksam, läs mer under *Övrigt*.

Försäkringsavtalet grundas på kollektivavtal och kan inte sägas upp av Folksam.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att försäkringen har tecknats i Folksam.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan får försäkringen överlåtas till den nya arbetsgivaren.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

Tiden för Folksams försäkringsansvar
Försäkringsavtalet träder i kraft när Folksam har mottagit uppgift från Skandikon om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare. Försäkringsavtalet gäller till dess att utbetalningarna från försäkringen upphör eller att du flyttar ditt intjänade pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare, se *Flytträtt*. Försäkringsavtalet upphör också om du avlider, och avtalet vid tidpunkten för dödsfallet

- inte innefattar återbetalningsskydd
  eller
- innefattar återbetalningsskydd, men förmånstagare saknas.

Premie
Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Din arbetsgivare betalar in premien till Skandikon, som vidarebefordrar den till Folksam.

Om du är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), kan arbetsgivaren ha rätt till premiebefrielse (avgiftsbefrielse). Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

Ändring av försäkringsvillkoren

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om PPA13. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Sådan ändring träder i kraft vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna har kommit överens om.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller rättstillämpning. Sådan ändring kan börja gälla omgående.

Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmånstagaren. Sådan ändring kan börja gälla efter Pensionsnämndens godkännande.

Fondförsäkring i Folksam

Det här kan du välja

Du kan:

- välja/byta fonder inom ett bestämt fondutbud
- välja hur premien ska fördelas mellan de fonder som du har valt
- byta fonder för såväl framtida premier som för det intjänade pensionskapitalet
- byta fonder även under utbetalningstiden.

Så här placerar Folksam dina premier

För den inbetalda premien eller eventuellt inflyttat pensionskapital köper Folksam andelar i de fonder där placering ska ske.

På din begäran genomför Folksam såväl byte av fonder som inlösen av fondandelar.

Den första premien placeras enligt fondfördelningen för den Entréfond som gällde för dig när försäkringen tecknades. Denna placering gäller till dess att du begär fondbyte eller inlösen av fondandelar.

Köp, fondbyte och inlösen

Köp, fondbyte och inlösen genomförs snarast möjligt efter det att Folksam erhållit det underlag som krävs för transaktionen. Köp genomförs normalt inom fem bankdagar från den dag premien bokfördes hos Folksam. Fondbyte och inlösen genomförs normalt inom fem bankdagar från den dag Folksam tog emot din begäran. Om handel i en fond inte är möjlig, utförs transaktionen nästa möjliga handelsdag.

Folksam redovisar det fondvärde som beräknats utifrån den senast kända kurs, även om det finns pågående fondtransaktioner som ännu inte slutförts. Fondvärdet uppdateras när försäljningen är genomförd.

Transaktionen kan försenas bland annat på grund av fondens bryttidpunkt eller antalet affärs- eller likviddagar som fondbolaget tillämpar. Köp och inlösen kan också försenas på grund av pågående handel med fondandelar, uttag av avgifter eller skatter, fördröjd eller utebliven kurssättning, stängda marknadsplatser eller störningar i tekniska eller administrativa system.

Vid normal aktsamhet ansvarar inte Folksam för ekonomisk förlust eller utebliven vinst som kan drabba dig eller förmånstagare i samband med placering i fonder.

Folksam ansvarar inte heller för ekonomisk förlust som kan drabba dig när handel i berörd fond inte kan genomföras på grund av särskild föreskrift i fondförvaltarens fondbestämmelser.

Kurser som är noterade i utländska valutor räknas om av Folksam med hjälp av faktiskt erhållen eller officiell växlingskurs. Folksam har rätt att tillgodogöra sig ersättning för sina kostnader vid växling och överföring av valuta.

Entréfond
Folksam placerar dina premier i ett fondpaket, i en så kallad Entréfond, som består av ett antal generationsfonder, se *Begreppsförklaringar*. Vilken generationsfond som gäller för dig, beror på din ålder vid inträdet. Generationsfonden är uppbyggd på så sätt att risken blir lägre ju äldre du blir.

Ingen automatisk ändring av fondfördelning sker när du uppnår en viss ålder, tar ut din pension eller avlider. Folksam fortsätter att placera dina premier enligt Entréfondens fördelning tills du själv väljer att byta fonder och gör ett så kallat Fritt val.

Se folksam.se, under Logga in – Mina sidor, för aktuell information om fonderna i Entréfond.

Fritt val
Du kan när som helst lämna Entréfonden och i stället välja fonder som är valbara för den pensionsplan som du tillhör och göra ett så kallat Fritt val. Läs mer om ditt fondutbud på folksam.se, under Logga in – Mina sidor. Om du senare vill återgå till en viss Entréfond, placerar Folksam såväl dina framtida premier som ditt intjänade pensionskapitalet i (den valda) Entréfonden.

Förändringar i fondutbudet
Om du har ditt pensionskapital i en fond som senare utgår ur valbart fondutbud, har Folksam rätt att överföra pensionskapitalet till en annan jämförbar tillgänglig fond.

Pensionskapital

Pensionskapitalets storlek beror på utvecklingen i de fonder som dina premier är placerade i och av eventuell arvsvinst som tilldelas försäkringen, se *Begreppsförklaringar*. Pensionskapitalets storlek påverkas också av hur stora avgifter försäkringen har och den skatt som dras från försäkringens värde. Det är du själv som bär den ekonomiska risken för fondernas, och därmed också pensionskapitalets, värdeutveckling.

Det belopp som betalas ut från försäkringen kallas pensionsbelopp. Ett sparande i fondförsäkring ger dig inget garanterat pensionsbelopp. Pensionen kan bli såväl högre som lägre än värdet av gjorda inbetalningar.

Beroende på fondernas utveckling kan pensionsbeloppet vara olika stort vid olika utbetalningstillfällen. Läs mer om hur pensionsbeloppet fastställs och beräknas under *Utbetalning av pension*.

Så här byter du fonder

Du kan när som helst byta fonder inom ett bestämt fondutbud, även under utbetalningstiden. Fondbytet kan avse såväl framtida premier som det intjänade pensionskapitalet. Anmälan gör du till Folksam.

Även efterlevande förmånstagare, vars rätt inträtt, kan byta fonder.

Folksam får ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för fondbytet, se *Avgifter och skatter*.

Fördelningsregler vid fondbyte

- Fördelningen mellan fonderna ska anges i hela procent.
- Minst 1 procent av premien måste placeras i varje fond.
- Framtida premie får fördelas mellan högst 20 fonder.
- Totalt kan högst 20 fonder ingå i försäkringsavtalet.

Ålderspensionens utformning

Ålderspensionen betalas ut från och med den månad du fyller 65 år. Utbetalningen pågår livet ut. Inför din pensionering kan du ändra såväl pensioneringstidpunkt som utbetalningstid, se *Utbetalning av pension*.

Ålderspensionen gäller i sin grundform med återbetalningsskydd. Det är du själv som avgör om återbetalningsskydd ska ingå, se *Återbetalningsskyddets utformning*. Om återbetalningsskydd saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör.

Återbetalningsskyddets utformning

Det här kan du välja

Innan den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du:
- välja den tid som försäkringen gäller med återbetalningsskydd, så kallad garantitid. Du anmäler ändringar av garantitiden till Folksam.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du har återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte har det eftersom du inte får ta del av arvsvinster.

Om du har återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

Dödsfall innan ålderspension börjar utbetalas:
- Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen, omvandlas din försäkring till ett återbetalningsskydd, som betalas ut till förmånstagare i 20 år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling.

Dödsfall under pågående utbetalning av ålderspension:
- Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension, omvandlas ditt pensionskapital till ett återbetalningsskydd som betalas ut till dina förmånstagare under resterande garantitid som du valt. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar.*
- Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas ditt pensionskapital till ett återbetalningsskydd som betalas ut till dina förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Dödsfall under uppehåll av utbetalning av ålderspension:
- Om du avlider under uppehåll av livsvarig ålderspensions, omvandlas ditt pensionskapital till ett återbetalningsskydd som betalas ut till dina förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se Begreppsförklaringar.
- Om du avlider under uppehåll av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till dina förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Du kan ha en försäkring med återbetalningsskydd längst till och med att du fyller 90 år.

Du kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd.

Om du vill välja bort, eller välja till, återbetalningsskydd ska du göra det genom anmälan till Skandikon.

Hälsoprövning

Om du valt bort återbetalningsskyddet och vill välja till det igen inom tolv månader efter en så kallad familjehändelse, som att du har gift dig, blivit sambo eller fått barn, krävs ingen hälsoprövning.

Om du däremot vill välja till återbetalningsskydd vid en annan tidpunkt, utan samband med en inträffad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är Skandikon som gör hälsoprövningen.

Förmånstagarförordnande

Förmånstagarförordnandet fastställer till vem återbetalningsskyddet ska betalas ut vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om förmånstagaren avlider innan försäkringens hela värde har betalats ut, inträder annan förmånstagare, om sådan finns. Om förmånstagare saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör. Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som du kan ändra.

Om du vill ändra det generella förordnandet, måste du göra det genom en skriftlig anmälan till Skandikon, som ansvarar för förmånstagarregistret.

Generellt förmånstagarförordnande
Om du inte har anmält annat, kommer utbetalning att ske till förmånstagare enligt denna ordningsföljd:
1. Din make/registrerade partner/sambo.
2. Dina arvsberättigade barn.

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Särskilt förmånstagarförordnande
Du kan skriftligen anmäla en eller flera av följande personer som förmånstagare, i valfri ordningsföljd och/eller med valfri fördelning av återbetalningsskyddet:
a. Din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner.
b. Din sambo eller tidigare sambo.
c. Barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a. eller b.

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Det särskilda förmånstagarförordnandet gäller till dess att du ändrar eller återkallar det.

Förmånstagares ändringsmöjligheter
Om du avlider innan utbetalning av ålderspension påbörjats, har förmånstagare rätt att i anslutning till dödsfallet begära att utbetalningstidpunkten för återbetalningsskyddet ska senareläggas. En ändring måste göras innan utbetalningen har påbörjats.

Förmånstagare ska anmäla ändringen till Folksam.

Avstående
Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagarrätt. Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar. I avstående eller avliden förmånstagares ställe inträder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet. Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som tidigare gjort avstående.

Flytträtt

Det här kan du välja

Du kan välja att flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan, av kollektivavtalsparterna, godkänd försäkringsgivare.

- Fram till tre månader innan din ålderspension börjar betalas ut, kan du välja att flytta ditt intjänade pensionskapital från Folksam till annan valbar försäkringsgivare.

Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan av kollektivavtalsparterna godkänd försäkringsgivare (avgivande försäkringsgivare). Flytt av intjänat pensionskapital från PPA13 utan återbetalningsskydd måste flyttas till motsvarande försäkring i Folksam. Med motsvarande försäkring menas en försäkring som är utformad på samma sätt som den försäkring som det intjänade pensionskapitalet flyttas från. Om du till exempel flyttar pensionskapital som avser PPA13 *utan* återbetalningsskydd, ska inflytt till mottagande försäkringsgivare ske till en försäkring som också avser PPA13 utan återbetalningsskydd.

Motsvarande regler gäller vid inflytt av pensionskapital från PPA13 *med* återbetalningsskydd.

Vid inflytt av pensionskapital från traditionell försäkring övergår försäkringsansvaret till Folksam vid närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar två månader efter det att definitiv flyttbegäran mottagits av avgivande försäkringsgivare.

Vid inflytt av intjänat pensionskapital från fondförsäkring övergår försäkringsansvaret till Folksam två veckor efter det att definitiv flyttbegäran mottagits.

Om du har flyttat pensionskapitalet och vill flytta det igen, kan du göra det tidigast efter tolv månader räknat från den förra flytten.

Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjar betalas ut, kan du välja att flytta intjänat pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare (mottagande försäkringsgivare). Med motsvarande försäkring menas en försäkring som är utformad på samma sätt som den försäkring som det intjänade pensionskapitalet flyttas från. Om du till exempel flyttar pensionskapital som avser PPA13 *utan* återbetalningsskydd, ska inflytt till mottagande försäkringsgivare ske till en försäkring som också avser PPA13 utan återbetalningsskydd.

Motsvarande regler gäller vid inflytt av pensionskapital från PPA13 *med* återbetalningsskydd.

Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen. Om försäkring är under utbetalning kan flytten inte genomföras.

Om du har flyttat pensionskapitalet och vill flytta det igen, kan du göra det tidigast efter tolv månader räknat från den förra flytten.

Bestämning av flyttbart pensionskapital
Flyttbart pensionskapital för fondförsäkring är det fondvärde som uppstår efter att Folksam sålt av fondandelarna.

Flyttprocess
Flytt ska ske enligt regler som Pensionsnämnden bestämmer. Reglerna i inkomstskattelagen ska följas. Du har rätt att ångra flytten, se reglerna för ångerrätt på skandikon.se.

Du gör din anmälan om flytt hos Skandikon.

Vid flytten övergår försäkringsansvaret till den mottagande försäkringsgivaren vid närmaste efterföljande månadsskifte, som inträffar två månader efter det att Folksam mottog definitiv flyttbegäran. Inom två veckor efter nämnda månadsskifte måste det intjänade pensionskapitalet flyttas (flyttidpunkten).

Om Folksam genomför flytten mer än 14 kalenderdagar efter den angivna flyttidpunkten ska räntekompensation tillföras det flyttade pensionskapitalet. Räntekompensation beräknas från och med 14 kalenderdagar efter flyttidpunkten till och med den tidpunkt då överföring av pensionskapitalet genomförs. Räntekompensation beräknas med ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår. Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Inom 14 kalenderdagar från det att flytten genomförts skickar Folksam kontrolluppgift om flytten till Skatteverket.

Vid dödsfall efter att begäran om flytt har inkommit till Folksam, avbryts flytten.

Flyttavgift
För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Avgifter och skatter*.

Utbetalning av pension

Det här kan du välja

Inför utbetalning av ålderspension kan du

- ändra till annan pensioneringstidpunkt än 65 år. Pensioneringstidpunkten kan vara lägst 55 år (förtida uttag). Du kan också välja en pensioneringstidpunkt som är högre än 65 års ålder (uppskjutet uttag) dock senast vid 85 års ålder.
- ändra från livsvarig till tidsbegränsad utbetalningstid, lägst 5 år och högst 20 år.
- Anmälan om ändring av pensioneringstidpunkt och utbetalningstid görs till Folksam.

Så här betalas ålderspensionen ut

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott från och med den månad du fyller 65 år. Inför utbetalning av ålderspension vid ordinarie pensionsålder 65 år får du information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Förtida uttag av ålderspension

Du kan lyfta din ålderspension före 65 års ålder, dock tidigast från och med månaden efter det att du har fyllt 55 år.

Uppskjutet uttag av ålderspension

Du kan börja lyfta din pension senare än vid den ordinarie pensionsåldern 65 år, dock senast vid 85 års ålder. Om du inte begär uppskjutet uttag, sker utbetalning från 65 års ålder.

Annan utbetalningstid för din ålderspension

Du har rätt att ändra utbetalningstid för ålderspensionen. I stället för livsvarig utbetalningstid kan du välja en tidsbegränsad utbetalningstid, lägst 5 år och högst 20 år. Om du gör ett förtida uttag vid 62 års ålder så kan utbetalningstiden vara som lägst 3 år, förutsatt att utbetalningen upphör vid 65 års ålder. Om du gör ett förtida uttag vid 61 års ålder så kan utbetalningstiden vara som lägst 4 år, förutsatt att utbetalningen upphör vid 65 års ålder. Om du har ändrat utbetalningstid för din ålderspension ändras också garantitiden, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

Det här kan du välja

Efter att utbetalning av ålderspension startats kan du:

- Begära uppehåll med utbetalning.
- Förlänga utbetalningstiden.

Anmälan om ändring av uppehåll, förlängning av utbetalningstid görs till Folksam.

Förlänga utbetalningstid under pågående utbetalning

Vid temporär utbetalning av din ålderspension kan du förlänga utbetalningstiden under pågående utbetalning.

Du kan begära en förlängning av utbetalningstiden fram till och med månaden innan ändringen ska börja gälla.

Du kan förlänga utbetalningstiden vid ett eller flera tillfällen, dock högst till totalt 20 år räknat från det att utbetalningen startades, om du inte väljer livsvarig utbetalning. Du kan också ändra din begäran och förlänga utbetalningstiden ytterligare, fram till och med månaden innan den ska börja gälla. Förkortning av utbetalningstiden är inte möjlig under pågående utbetalning.

Uppehåll med utbetalning

Du kan vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i utbetalningen av din ålderspension. Uppehållet måste omfatta hela den ålderspension som utbetalas från den aktuella försäkringen, då det är inte möjligt att pausa del av utbetalningen.

Du kan begära uppehåll i din pensionsutbetalning fram till och med månaden innan uppehållet ska börja gälla.

Uppehåll i utbetalningen från en försäkring kan endast begäras för en period åt gången. Du har rätt att ändra den tidpunkt då utbetalningen ska återupptas efter ett uppehåll. Du kan ångra eller ändra din begäran om uppehåll fram till och med månaden innan ändringen träder i kraft.

Pensionsbelopp för ålderspension

Vid tidsbegränsad utbetalning bestäms pensionsbeloppet utifrån försäkringens värde vid varje utbetalningstillfälle och återstående utbetalningstid, samt med antaganden om framtida förräntning, avgifts- och skatteuttag. Dessutom tas hänsyn till om du har valt till ett återbetalningsskydd eller inte.

Vid livslång utbetalning samt för försäkring utan återbetalningsskydd beräknar Folksam antalet återstående utbetalningstillfällen utifrån ett antagande om dödlighet i försäkringsbeståndet. Beräkningen av pensionsbeloppet sker utan hänsyn tagen till kön.

Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Pensionsbelopp för återbetalningsskydd

Vid ditt dödsfall fastställs varje förmånstagares andel av pensionskapitalet som hör till försäkringen.

Pensionsbeloppet bestäms sedan vid varje utbetalningstillfälle utifrån aktuellt värde av denna andel och med beaktande av återstående utbetalningstid. Dessutom tas hänsyn till antagande om framtida avkastning, avgifts- och skatteuttag.

Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Utbetalningstermin

Utbetalningstermin, det vill säga med vilken regelbundenhet pensionen betalas ut, är normalt månadsvis i efterskott. Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter det att du eller någon annan som gör anspråk på pensionen fullgjort vad som krävs för utbetalning. Finns det anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt.

Vid dröjsmål med utbetalning utges ränta enligt räntelagen (1975:635).

Även om dröjsmål inte föreligger utges ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår.

Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Force majeure

Om dröjsmål med utbetalning uppstår genom myndighetsåtgärd, krigshandling, terroristhandling, strejk, bojkott, blockad eller liknande händelse, ansvarar inte Folksam för förlust som detta kan medföra.

Så här går anmälan om dödsfall till

Vid dödsfall ska anmälan göras till Skandikon snarast möjligt. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter i övrigt, som är av betydelse för bedömning av rätten till utbetalning, lämnas.

Avgifter och skatter

Avgifter

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och fondförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras.

Den fasta försäkringsavgiften, den rörliga försäkringsavgiften och flyttavgiften tas ut genom att Folksam säljer det antal fondandelar som behövs för att täcka avgifterna. Dessa beräknas utifrån försäkringens värde, som fastställs enligt beräkningsdagens senaste kända kurs. Om försäkringen har fondandelar i flera fonder säljs fondandelar proportionellt i förhållande till andelsvärdena i de olika fonderna.

Försäkringsavgift
Försäkringsavgiften består av en fast årlig avgift och en avgift på pensionskapitalet.

Fondförvaltningsavgift
Fondbolag som förvaltar fonder tar ut en avgift på fondvärdet. Fondförvaltningsavgiften i respektive fond är frändragen när kursen redovisas.

Fondbytesavgift
Fondbyten mellan Folksams godkända fonder är avgiftsfria.

Flyttavgift
Flyttavgiften, som tas ur det flyttbara pensionskapitalet, är för närvarande 700 kronor samt 1 procent på flyttat pensionskapital.

Övriga avgifter
Inga extra avgifter tas ut för pensionsutbetalning eller vid övriga ändringar av försäkring

Se folksam.se för aktuell information om avgifter.

Skatter

Avkastningsskatt
Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt
Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Övrigt

Information om försäkringen

Pensionsbesked
Varje år får du pensionsbesked från Folksam.

Förmånstagarförordnande
Har du frågor om ditt förmånstagarförordnande ska du vända dig till Skandikon.

Information innan utbetalning
Inför utbetalning av ålderspension vid ordinarie pensionsålder 65 år får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Information till din arbetsgivare
Din arbetsgivare har rätt att från Folksam få del av information som behövs för bedömning av rätten till avdrag för pensionskostnader. Arbetsgivaren har också rätt att av Folksam begära annan information rörande försäkringen.

Skydd av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksambolag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan från och med 25 maj 2018 även kontakta Folksams dataskyddsombud på dataskyddsombud@folksam.se.

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt Folksams etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksambolagen gemensamt kundregister för bland annat automatiskt adressuppdatering och samordning av bolagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om Folksams hantering av personuppgifter och dina rättigheter på folksam.se/personuppgifter.

Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Folksam följer ett strikt regelverk för att förhindra att dess produkter och tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Folksam med all nödvändig information och dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Folksam har rätt att

- begränsa ett befintligt avtal samt vägra att ingå nytt avtal om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda eller i de fall misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism föreligger
- avsluta avtalsförhållandet om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av Folksams produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism
- dela information till andra bolag inom Folksamgruppen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Skaderegistrering

Bolaget använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam
Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende
Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av PPA13 prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam
Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.
Telefon: 0771-655 253
Webb: Kundombudsmannen - Vårt oberoende är en extra trygghet - Folksam

Nämnder
Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av pensionsplanen. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden.

Om ett ärende har prövats av Pensionsnämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till Pensionsskiljenämnden för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

Allmän domstol
Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning
Konsumenternas försäkringsbyrå
Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.
Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning
Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst
Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt
Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan.

Fond
Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare. Fonderna har olika risknivåer som kan ge olika möjligheter till avkastning. Att en fond tidigare har gett avkastning är ingen garanti för att den kommer att ge avkastning i framtiden. Fonder som köper aktier (aktiefonder) har högre risk än fonder som köper räntebärande värdepapper (räntefonder). Lägst risk har fonder som köper svenska räntebärande värdepapper med korta löptider. En högre risk kan dock öka möjligheten att på sikt få högre avkastning. På lång sikt bör således aktiefonder ge den högsta avkastningen.

Fondförsäkring
Livförsäkring som saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsgivaren.

Förmånstagare
Person som har rätt att få pension från försäkringen.

Försäkrad
Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad och i dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

Försäkringsgivare
Försäkringsgivare som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar
Försäkringsbesked
Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor
Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare
Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid
Försäkringens giltighetstid.

Garantitid
Den utbetalningstid som gäller för återbetalningsskydd med avdrag för tid som pensionen utbetalats eller varit i uppehåll. Garantitiden kan som längst vara 20 år och som kortast 5 år.

Generationsfond
En generationsfond riktar sig till sparare inom en viss åldersgrupp. Fonden innehåller både aktier och räntebärande värdepapper. I början av sparandet består fonden till övervägande del av aktier. Andelen aktier minskar successivt fram till tidpunkten för pensioneringen samtidigt som andelen räntebärande värdepapper ökar i motsvarande grad.

Inlösenvärde
Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens säljkurs vid inlösentillfället.

Pensionskapital
Aktuellt värde på sparat pensionskapital.

Prisbasbelopp
Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd
Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.